

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 3 — Štev. 3

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 6, 1942 — TOREK, 6. JANUARJA, 1942

Volume L. — Letnik L.

LETALCI V BOJU Z JAP. LADJAMI

AMER.. BOMBNIKI SO NAPADLI JAPONSKE LADJE PRI MINDANAOU. — OKLOPNICA IN RUŠILEC POTOPLJENA. — VEČ DRUGIH LADIJ ZADETIH

Tretja fronta v Jugoslaviji

Jugoslovanski četniki nujno potrebujejo vojni material. — Drojloš Sekulić, uradnik jugosl. vlade v Londonu razpravlja v nujnosti 3. fronte.

Veliki ameriški bombniki so se nenadoma pojavili nad Mindanaou, najjužnejšem otoku v Filipinskem otočju, ter so bombardirali japonske bojne ladje v bližini Davao. Tri bombe so zadele neko oklopnico, en japonski rušilec je bil potopljen, več drugih bojnih ladij pa je bilo poškodovanih.

Pri tem napadu ni bil noben aeroplan izgubljen.

To je že tretji večji uspeh ameriških aeroplanov nad japonskimi bojnimi ladjami v sedanjih vojni. Prvi uspeh je dosegel 11. decembra kapitan Collin P. Kelly, ki je voščil velik bombnik in potopil veliko 29.000 tonsko japonsko oklopnico Haruno; kmalu zatem so mornariški aeroplani zelo poškodovali neko bojno ladjo razreda Kongo.

Mornariški departament ni objavil imena sedanje bojne ladje, ki je bila poškodovana, ali pa celo potopljena. Poročilo samo pravi, da so se aeroplani po uspešnem bombardiranju vrnili nepoškodovani na svojo postajo.

Ker noben aeroplan ni bil začet, je iz tega mogoče sklepati, da se ta napad izvedli veliki ameriški bombniki, ki letijo zelo visoko ter mečejo bombe po neki tajni ameriški pripravi, ki jo imenujejo bombsight.

Vojno poveljstvo naznanja, da je večer 52 japonskih aeroplanov že tretjič napadlo Corregidor, močno utrjeni otok pred vhomom v pristanišče Manila. Protizračni topovi so izstrelili tri sovražne aeroplane, štirje pa so bili poškodovani.

Poveljnik ameriške in filipinske armade na Filipinih general Douglas MacArthur je srečno izvel svoje armado iz japonske pasti ter jo razvstil v močnih postojankah severno od Manile. Prišlo je že tudi do velikega spopada, v katerem je bilo ubitih 70 Japoncev.

Poročilo pravi, da so bile ameriške izgube primeroma zelo majhne.

KITAJCI NAMLATILI JAPONCE

Japonci, ki se skušajo izvleči iz smrtne pasti severno od Čangšue, kjer so že doživeli velik poraz in izgubili samo na mrtvih 50.000, so večer doživeli še drugo veliko nesrečo, da jih je zajel hud dež, vsled česar jim aeroplani ne morejo pomagati in tudi umikanje zaradi velikega blata je zelo težavno.

Kitajci neprestano obkoljujejo njihove posamezne oddelke in jih uničujejo. V teh bojih so bile že uničene štiri japonske divizije in bili so potisnjeni nazaj za 10 milj.

Poročila s fronte pravijo, da so ceste in polja pokrita z mrtvimi Japonci in orožjem. Kitajski viri pravijo, da bodo Japonci srečni, ako bodo mogli rešiti polovico svojih 150.000 mož.

Radio postaja v Tokio poroča, da se vrše boji na Malaji v veliki vročini 130 stopinj Fahrenheita.

Nek uradnik jugoslovanske vlade, ki je pobegnil nedavno iz Srbije in prišel v London, je nujno priporočal, da zavezniki pošljejo v Srbijo orožje in drugo vojaško opremo, da se v pravem pomenu besede odpre "tretja fronta."

"Jugoslavija se ni izgubila vojne," je rekel Drojloš Sekulić, ki je došel v London.

Časnikarskim poročevalcem je med drugim rekel:

"Kadar razpravljajo o zalaganju armad v boju s skupnim sovražnikom, naj ne bo pozabljeno, da jugoslovanska armada v Srbiji nujno potrebuje orožje."

"Nemčija ima fronto na vzhodu in fronto na zapadu. Sedaj pa je še tretja fronta na jugovzhodu — v Jugoslaviji."

"Vpad v Jugoslavijo je bila le prva faza vojne. Ko je nekoga jutra nenadoma 30 nemških motoriziranih divizij, brez ozira na italijanske in druge, vpadlo čez meje naše dežele, so se vojaki in kmetje kmalu pripravili, da je treba postaviti močan odpor in se pripraviti za bodočnost, mesto se brezupno boriti pod brezupnimi okoliščinami."

"Na tisoče in tisoče naših ljudi je pograbilo puške in strojnice in toliko municije, kolikor je bilo mogoče nositi ter so se poskrili po poljih in gozdovih."

"Kar se je zgodilo, se zdi vnanjemu svetu kot veličanska zmešnjava po izgubljeni bitki. Toda nam se je zdel položaj popolnoma drugačen."

"Vsi smo bili odločni v svojem sklepu, da se nikdar ne podamo in da storimo vse, da popolnoma izjalovimo načrt sovražnika, da nas uniči. Kot po nekem tajnem nagibu smo se vsi pričeli tajno pripravljati za drugo fazo vojne."

"Ko so proti koncu maja in v začetku junija izginile nemške motorizirane divizije ena za drugo v smeri proti Rusiji, tedaj smo se takoj poslužili priložnosti, zlasti še, ker smo imeli nasproti nemško in avstrijsko infanterijo iste vrste, kakršno smo uničili v zadnji vojni."

"Takoj so bila izdana povelja za napad. Druga faza vojne se je pričela. Nemci so bili pohaboma prišli izprazniti razne srbske kraje. Danes se upajo pokazati samo še v zelo redkih krajih Srbije. In vse to so dosegli četniki."

"Zato moramo neprestano delati na to, da dobe dovolj orožja in drugega vojnega materiala, da bodo mogli izvršiti svojo težko nalogo."

Sekulić je bil dodaljen kot atašej jugoslovanskemu poslanstvu v Londonu.

Bombardiranje angl. aeroplanov

Ob koncu prejšnjega tedna so angleški aeroplani iz Egipta bombardirali Napolj v Ita-

Hitler odstavlja generale

Poleg von Brauchschitsa je bil odpuščen gen. O. von Niedermeyer, strokovnjak strategije.

Medtem ko nemške armade beže pred Rusi, nastaja med Hitlerjem in njegovimi generali vedno večji razdor. Tozadnje poročilo pravi iz "ne-navadno" zanesljivega vira. Feldmaršal Walter von Brauchschitsch je bil že tretjič višji nemški častnik, ki ga je Hitler odpustil. Že prej je feldmaršal von Bock, poveljnik na osrednji fronti, prošil, da je razvezan svojih dolžnosti iz "zaravnstvenih ozirov." K temu pa ga je prisilil Hitler, ker se mu ni posrečila ofenziva proti Moskvi v novembru.

Nedavno so ruski viri poročali, da je von Bockovo mesto prevzel feldmaršal Siegmund List na kraju, kjer ravno sedaj Rusi najbolj ogrožajo 100 tisoč Nemcev v okolici Možajska.

Ravno tako je bil odstavljen general Johannes Blaskowitz, katerega je Hitler odklical za njegove zasluge na Poljskem in je bil pozneje vojaški po-

veljnik na Češkem. Ko je Blaskowitz slišal, da namerava Hitler vstopi v Rusijo, je rekel, da pri tem ne sme imeti nobenega opravka, ter je prošil za odpust.

General Blaskowitz živi sedaj v Parizu kot navaden državljan.

Odpuščen je bil tudi general Oskar von Niedermeyer, načelnik vzhodnega urada pod feldmaršalom Brauchschitschem. Niedermeyer je priznan kot najboljši poznavatelj ruskih vojniških taktik.

Poročila tudi pravijo, da so trije drugi generali na urzi ruski fronti prošili za odpust, in sicer feldmaršal Wilhelm Ritter von Leeb, poveljnik armad pred Leningradom; feldmaršal Karl Rudolf Gerd von Rundstedt, čegar armade so bile pogane izpred Rostova do Taganroga, in gen. Heinz Guderian, najboljši poveljnik tanknih divizij.

Po Edenovi vrnitvi iz Moskve

V nedeljo je angleški vnanji minister Anthony Eden govoril na radio ter poročal o svojem obisku v Moskvi. Rekel je, da ste Anglija in Rusija sedaj tesneje zvezani, kot pa ves čas, odkar se je pričela vojna.

O svojem razgovoru s Stalinom in Molotovom je rekel Eden:

"Ako naše poročilo govori o enakem mišljenju glede vseh vprašanj, ki se tičejo vojnega vodstva, to niso samo navadne diplomatske besede, temveč povedo dobesedno in popolno resnico."

Eden, ki je tudi obiskal rusko fronto, pravi, da je Hitler napravil največjo napako, ko je vdril na Rusijo ter je na svoje armade zvalil veličanstvo rusko vojaško silo.

"Moje iskušnje ob mojem obisku in razgovoru, ki sem jih

imel s Stalinom in Molotovom so me prepričali, da je popolnoma mogoče tesnejše politično sodelovanje med nami in se bo tudi zgodilo."

"Odstraniti smo morali vse medsebojne nezamponosti. Je razlika v vladnih oblikah, toda nikakor ne mislim, da nas mora to razdvajati."

"Kar se tiče vnanjih zadev, nima nobene zveze z obliko notranje vlade kateregakoli naroda, temveč njegovo notranje obnašanje."

"Težava s Hitlerjem ni bila v tem, da je nacij doma; težava je bila, da ni hotel ostati doma."

Ob koncu svojega govora je Eden rekel, da bo Rusija obdržala svojo sedanjo vladno obliko, da je pa ne mara razširiti po ostalem svetu.

liji in Tripolis v Afriki. Drugi aeroplani pa so bombardirali nemške in italijanske čete v Libiji.

Okoli Agedabije so bili večinoma artilerijski boji in Angleži poseben napadajo tančne oddelke generala Rommela.

V Napolju so bombe zadele železniško postajo in tovarno za aeroplane. V mestu je nastalo več požarov.

V Tripolisu je nastal požar blizu telefonskega poslopja. Bombe so padale tudi v pristanišče in na elektrarno.

Angleški aeroplani so v nedeljo tudi bombardirali razne kraje v severni Nemčiji. Po-

sebeno so bombardirali železniške proge.

Angleži so izvedli zračni napad pri belem dnevu, kar dokazuje, da imajo Nemci doma le še malo aeroplanov, ker jih največ rabijo na ruski fronti.

Zaplenjen italijanski parnik

Mornariški departament je naznanil, da so ameriške bojne ladje neke na Atlantiku zajele parnik Marconi, ki je vozil pod panamsko zastavo, toda je italijanski parnik. Bojne ladje so ga pripeljale v Cristobal v Panami.

Nemci zajeti pri Možajsku

Rusi bombardirajo zajete Nemce v Možajsku. — Železniška zveza prerezana. — Nemci se tudi umikajo na Krimu. — Kerč v ruskih rokah.

Dve močni armadi prodirate severno in južno od Možajska, da se združita mogoče pri Vjazni in mogoče celo daleč na zapadu pri Smolensku, medtem pa je v toku okoli Možajska velika bitka, v kateri preti nemški armadi okoli 150.000 vojakov popolno uničenje. — Prednji oddelki generala Žukova so že dospeli v Možajsk. Ruski armadi se s severa in juga zblizujeta zapadno od Možajska, vsled česar je Nencem odrezana vsaka pot za umik. Ruska armada, ki prihaja iz Voloholamska proti jugozapadu, je že odrezala glavno nemško črto severno od Možajska, na jugu pa so Rusi 1. januarja po šestdesetih vročih bitkah zavzeli Malojarslavec. Z zavzetjem Borovska je položaj Nemcev tudi zelo poslabšan.

Nemcem pa poleg tega še preti obkoljenje v velikanskem polkrogu, ki se razteza od Kalinina na severu, pa do Orela na jugu Moskve.

V svojem umiku se Nemci drže svojega gesla, da uničijo vse, kar bi moglo koristiti Rusom. Tako so popolnoma požgali in prusili Starico.

V bitki za Malojarslavec so Rusi uničili 15., 98. in 34. nemško infanterijsko divizijo in zaplenili 50 tankov in 60 topov.

Tekom dveh mesecev so ruske guerilske čete do 1. januarja pri Kalininu in Leningradu pobili 7152 Nemcev, so raztrili 49 vlakov z nemškimi vojniki in municijo ter razstrelili 85 mostov.

Rusi so že skoro popolnoma obkolili Možajsk in pričeli so se zel vroči boji. Nemška armada 100.000 mož je neizogibno izgubljena. Večar so na fronti pred Mosko Rusi pogladi Nemce iz treh vseh. Za nemško črto so ruski letalci razstrelili nemški vlak ter razdejali železnico in ceste. V bojih pri Bielevu so Nemci izgubili 2300 vojakov.

Rusi nemurno pritiskajo na Nemce, ki se nikakor ne morejo vstaviti. Rusi jim nikakor ne bodo pustili, da se vstavijo in utrjuje ob črti, ki jo je doletel Hitler. Ta črta teče od Leningrada skozi Ržev, Vjazmo in Briansk. Na Ržev Rusi že pritiskajo od Starice, z zavzetjem Bieleva pa so prišli Rusi 75 milj do Brianska. Odkar so Rusi 28. decembra prekorčili Oko in zavzeli Kalugo, prodirajo vedno dalje proti Briansku.

Okoli Leningrada so večeraj Rusi zavzeli 30 vasi ter si osvojili 300 kvadratnih milj ozemlja v petih dneh.

Štirje ameriški aeroplani Tomahawk so mnogo pripomogli k ruski zmagi. Izstrelili so 8 Messerschmidtov, druge pa pogladi v beg. Noben Tomahawk ni bil zadet.

Nemci so pripravili zelo močan napad in so na ruske postojanke oddali 30.000 strelcev. Rusi pa so pod poveljstvom generalnega majorja Fedijniškega zdržali, nato pa pričeli

PREDSEDNIKOVI SINOVI V VOJNI

General Hugh S. Johnson, nekdanja desna roka predsednika Roosevelta, pozneje pa njegov velik nasprotnik v svojem članku v newyorškem listu "World - Telegram" spominja na neko sliko, ki je bila objavljena po listih po celem svetu in ki kaže tekom prve svetovne vojne nemškega cesarja Viljema s svojimi sinovi, ki je bil vsak oblečen v drugačni vojaški uniformi. In pri tem pripomni, da je bil vsak sin samo za "parado" in da nobeden ni videl očanske vojne, razum prestolonaslednika Friderika, ki je poveljeval armadi okoli Verduna, ki pa je bil tako daleč od prve bojeve črte, da je ne bi zagledal niti z največjim daljnogledom.

Nato pa nadaljuje:

"V Ameriki so bile objavljene slike štirih sinov predsednika Roosevelta v uniformah ameriške vojske — dva v mornariški; eden v uniformi

marinerjev, eden pa v letalski uniformi. Pa izgledajo mnogo bolj vojaško, kot pa kajzerjevi sinovi.

"Vsak je vreden svoje uniforme, kajti vsak je v resnični nevarni vojaški službi. James je pri marinih na Pacifiku, Franklin je v nevarni patrolni službi na Atlantiku, John je v mornariški postojanki v San Diego, Elliot, ki je bil cilj velikanskega viharja, ker je sprejel naslov letalskega kapitana, pa je sedaj pravi letalec. Izvršil je letalsko solo in je v zračni službi v Kaliforniji."

Vsak predsednikov sin bi bil lahko oproščen vojaške službe, ako bi hotel in bi mogel v kakem vojaškem uradu mirno sedeti v vojaški uniformi, toda nobeden se ni poslužil svoje prednostne pravice."

Ta zgled predsednikovih sinov naj da pobudo vsem mladim Amerikancem, ki so sposobni za vojaško službo.

Harry Bridges ne bo deportiran

Odbor za prizive v naseljskem uradu je zavrnil predlog nekega naseljskega nadzornika, da naj bo Harry Bridges zaradi komunističnega delovanja deportiran v svojo domovino Avstralijo, z utemeljitvijo, da trimesečna preiskava proti njemu ni prinesla nikakega zadostnega dokaza za obdolžitve proti njemu.

Vse pa je še odvisno od generalnega pravdnika Biddle, ki bo lahko obdolžitev naseljskega odbora odločil, ali pa bo odločil, da je izveden predlog za njegovo deportacijo.

Bridges je kot organizator Marine Workers Industrial Union vodil stavko pristaniških delavcev na pacifiški obali ter je bil obdolžen, da je bil član komunistične stranke.

Francoski minister ubit

Yves Paringaux, ravnatelj urada za notranje zadeve v Vichyju in velik zagovornik sodelovanja Francije z Nemčijo, je bil najden mrtve v vlakcu med Parizom in Troyesom. Nemški radio poroča, da je bil poleg Paringauxa najden mrtvec na železniškem tiru tudi notranji minister francoske vlade v Vichyju Pierre Pucheu.

s protinapadom in so Nemci porazili.

Kot pravi rusko vojno poročilo, so bili Nemci poginili skoraj s celega polotoka Kerč. Rusi so pregnali Nemce iz enega mesta do drugega ter v dveh dneh napredovali 45 milj.

"Rdečo zvezda" poroča, da so Rusi na Krimu dobili bogat vojni plen in da dalje zasledujejo bežeče Nemce.

Rusi so zavzeli Kerč in Theodozijo, 55 milj dalje proti zapadu ob Črnem morju.

Vse države povabljene

V Washingtonu so bile uradno povabljene vse države, ki si jih je osvojil Hitler, da se pridružijo izjavi "združenim narodom," ki jo je 1. januarja podpisalo 26 držav.

Državni departament je izjavil, da bo sprejel prijave k pristopu od "postavnih oblast, ki v resnici niso vlade."

Vsled tega morejo pristopiti k izjavi "združenim narodom" tudi Svobodna Francija generala Charlesa De Gaullea, Avstrija, Rumunsko, Bolgarska in vsi narodi, ki so si jih podjarmile dražve osiše.

Nova vojaška registracija

Predsednik Roosevelt je večerj odredil, da se vrši tretja vojaška registracija 16. februarja. Zglasiti se morajo vsi moški v starosti od 20 do 44 let. S tem noče vojaška oblast dobiti 3.000.000 vojakov.

Japonci slabo ravnaajo z belimi

General Douglas MacArthur je sporočil v Washington, da Japonci v Manili zelo strogo postopajo z belimi ljudmi, zlasti pa z Amerikanci. MacArthur tudi poroča, da je 21 japonskih težkih bombnikov napadlo trdnjavo Corregidor in da so Japonci pri tem izgubili štiri bombnike. Iz poročil, ki jih je prejel vojni departament, je razvidno, da hočejo Japonci navzile svoji zvezi z Nemčijo in Italijo, napraviti vojno na Pacifiku za vojno med rumenim in belim plemenom.

Manila ima okoli 6000 belih prebivalcev, med katerimi jih je skoro 2000 Amerikancev. Okoli 100 je Angležev in 1200 Nemcev, večinoma Amerikancev, ki so bežali pred Hitlerjem, ter okoli 2000 Špancev.

GLAS NARODA

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakar, President; J. Lupton, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za šest let \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" tiskajo vsaki dan izvenomni sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

SMRT ZA KONJSKEGA TATA

Pestra je zgodovina ameriškega Daljnega zapada. Beli človek je prodiral proti zapadu še v času, ko ni bilo železnice. Marsikaj je doživel, pogosto plačal tudi z življenjem. Pa tudi, ko so bile izpeljane prve železnice, so bile z njimi zvezana samo poglavitnejša naselja in mesta. Skoro do najnovejšega časa, do časa, ko je Henry Ford postavil na ameriške ceste svoj avtomobil, je bil človek, ki je potoval po obsežnih Združenih državah, navezan samo na konja. In tedaj je bil pogosto konjski tat obsojen na smrt in obsojen, kajti človek, ki mu je bil ukraden konj, je ostal na mestu brez vsake prilike, da bi ga kdo spravil na njegov cilj in marsikdo je vsled tega umrl lakote ali žeje. Zato je bil tudi konjski tat pogosto kaznovan s smrtjo.

V to dobo nas je sedaj v mislih potegnila najnovejša vladna odredba, po kateri bo mogoče dobiti gumijev obroč samo za avtomobile in truke, ki so neobhodno potrebni za vsakdanje življenje. To se pravi: za privatne avtomobile, ki so namenjeni samo zabavni vožnji, ne bo mogoče za nobeno ceno dobiti gumijev obroč.

Kmalu zatem, ko je bilo javnosti sporočeno, da po 5. januarju ne bo več mogoče kupiti avtomobilskih obročev, je že newyorška policija dobila ovadbo, da je nekdo ukradel dva zadnja obroča avtomobila, ki je stal na neki newyorški ulici. Kazen za tako tatvino bo sicer zelo stroga, toda tatov avtomobilskih gumijevih obročev najbrže ne bodo obešali, kot so nekaj občasno konjske tatove po zapadnih državah.

Pa preidimo na letno uporabo gumija v Združenih državah.

V normalnih časih se je vsako leto v Združenih državah porabilo 600,000 ton surovega gumija. Vlada ima sedaj še na razpolago 600,000 ton gumija. Izdelanih je še okoli 8,000,000 novih gumijevih obročev za "neobhodno potrebne avtomobile", potniške avtomobile, busse itd. To je zaloga, ki more zaostovati za dve leti in pol, ako se ž njo zelo štedljivo ravna.

Oblasti cenijo, da bo mogoče v enem letu dobiti kakih 500,000 ton že rabljenega gumija in skoro toliko prihodnje leto. Ves ta že rabljen gumij je mogoče predelati in iz njega izdelati nove obroče. Gotovo pa bodo k temu gumiju primenili kake druge stvari.

Združene države imajo nekako 33,000,000 avtomobilov vseh vrst, ki potrebujejo okoli 48,000,000 gumijevih obročev na leto.

Združene države so večino surovega gumija dobivale iz Holandske Vzhodne Indije in iz Malajskega polotoka. Na Malaji se bodo polastili gumijevih nasadov Japonci, njihove bojne ladje pa bodo ovirale dovoz gumija iz Holandske Vzhodne Indije.

Ako bodo Angleži uničili na Malaji svoje velike gumijevе plantaže, predno se bodo umaknili Japoncem, ni znano, misliti pa se more zagotovo, da bodo, kajti tako važnega blaga pač sovražniku ne bodo kratkoma prepustili.

Vsekako ni mnogo izgleda, da bi kaj kmalu pričel prihajati gumij iz Malaje in Holandske Vzhodne Indije.

Iz tega razloga je bilo neobhodno potrebno omejiti uporabo gumija za obroče za privatne avtomobile, kajti vojaška motorna vozila bodo rabila ogromne množine gumija za svoje obroče.

Amerikanci pa svojih 33,000,000 avtomobilov ne rabijo samo izključno za zabavo, temveč tudi za vožnjo na delo in z dela. Iz tega se more sklepati, da se bo več Amerikancev moralo v doglednem času odpovedati udobni vožnji na delo in z dela, ter bodo morali hoditi peš, kot so tudi hodili naši očje in pradedi.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

"Osvoboditelji" monopolizirajo "Neodvisno Hrvatsko"

(JČO.) — Ugodni bostonski list "The Christian Science Monitor" je priobčil v svoji številki dne 23. decembra sledeči članek znanega časnikarja R. H. Markhama:

"Hrvatski vojniki pomagajo Hitlerjevimi armijam v napadu na Rusijo. Tisoč let so Hrvati bili podjarmljeni narod, pa vendar sedaj nekateri med njimi pomagajo pri podjarmljevanju drugega naroda. Hrvati so Slovani, pa vendar sedaj nekateri med njimi pomagajo Hitlerju pri njegovem prizadevanju, da uniči slovansko pleme. Hrvate so Nemci skoraj vedno izkoriščali, sedaj pa nekateri med njimi podpirajo prizadevanje nacistov, da vnovič vzpostavijo nemško izkoriščanje, kakršnega svet še ni videl.

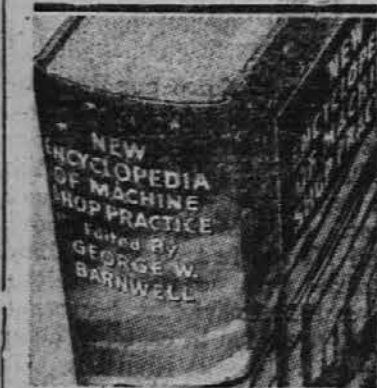
Vse to kaže, kakšna država je ta "neodvisna Hrvatska". V resnici to sploh ni država. S stališča njenih poslavarjev je "neodvisna Hrvatska" politična naprava, ki omogoča mali skupini krutih, nemišljenih in pokvarjenih politikov izvrševanje polne oblasti. S stališča nacijev je nov "gau" ali provinca podrejenega naroda, ki služi Nemcem.

Za sedaj je Hitler Hrvatsko dal v najem Italiji; to bo trajalo, dokler Hitler ne bo odredil drugače. Italija je Hrvatsko dala v najem krajevnim hrvatskim teroristom. Tako je "neodvisna Hrvatska" hrvatski narod na trojen način oropala svobode; nad njim je Hitler, potem Mussolini in končno Ante Pavelić s svojo sedrzo krutih plačancev.

Slovani so.

Ko so Hrvati sedaj v tej novi "državi", pravi nacijska propaganda zanje, da so poslovanjeni Nemci, a našli so tudi peščico odpadnikov, ki hočejo pridigati to doktrino. Taki Hrvati mislijo, da bi njihova sprememba iz Slovana v nordijskega plavalčesa nadčloveka bilo isto kot sprememba Pepeljčice v kneginjo.

V resnici so Hrvati zares južni Slovani. Oni so Srbi rimsko-katoliške vere, Srbi pa vzhodno - pravoslavni Hrvati.

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini
GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjuga popisuje in v slikah kaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natanko, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouchi vas, kako je treba uporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šola početnik, vam bo ta knjuga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb, 676 strani, trdo vezana knjiga stane

Samo \$1.98

Naročite pri:
KNJIGARNI
Glas Naroda

216 West 18th Street New York

Vsekakor, Srbi in Hrvati so si zelo podobni; oboji govorijo skoraj isti jezik. Tako so si podobni — in tako različni — kakor Kanadci in narod Združenih držav.

Telo ste dve vrsti Srbov in Hrvatov. Prvi je visok, vilen, okreten in živahen, drugi pa je okrogel, dobrohoten, napreden in prikupen, kimet s plodnih ravnin. Večina Srbov je vitkih, mnogi Hrvati so okrogli.

Razen tega je še srednja skupina prebivalcev "neodvisne Hrvatske", ki ni ne srbska ne hrvatska. To so Slovani mohamedanci, ki jih ljudstvo imenuje "Turki." Ko je označitev razlike pri Hrvatih katolicem in pri Srbih pravoslavje, kako bi mohamedanci mogli biti to ali drugo? Srbi in Hrvati trdijo, da so oni južni Slovani.

Tako je "neodvisna Hrvatska" mala država rimsko-katoliških južnih Slovanov — vsaj v teoriji. V resnici je samo polovica njenega prebivalstva katolicen; prav tako je znatno manj kot polovica njenega prebivalstva Hrvatov. A ti niso hoteli in ne bodo danes svoje vrsto nekakšne "neodvisne Hrvatske."

Delo dveh bratov.

Hrvatska narodna zavednost je razmeroma nov pojav. Razvil se je največ v zadnjih petdesetih letih kot posledica delovanja obeh bratov Radičev Antona in Stefana, med katerima je bil zadnji mlajši in delavnejši.

Stefan Radič je bil v mnogem genij. Bil je politik, pevec, pesnik, pisatelj, časnikar in upornik. Osnovalec je Hrvatske Seljačke Stranke in delal skoraj samo s kmeti. Vzel je nepismene kmete, nedavno osvobodene iz sužnjosti in jih spremenil v narod. Napravil je več za drug hrvatskega nacionalizma kakor vsi profesorji in "intelektualci", ker je delal s kmeti, ki predstavljajo 85 odst. naroda.

Radič je bil ubit, a njegov ugled in njegova stranka sta živela še naprej. Dr. Maček je prevzel njegovo mesto in si pridobil še več zaupanja med hrvatskim narodom in še večjo vdanost, kot jo je užival Radič.

Končno je Hrvatska postala v Jugoslaviji "avtonomna," a Maček je s svojimi tovariši iz Seljačke stranke dobil mesto v vladi v Beogradu. Samo oni so bili pooblašeni govoriti v imenu Hrvatske. Politični pripadniki terorista Ante Pavelića sploh niso imeli nobenega pomena.

Hitlerjeva ponudba odbita.

Ko je Hitler porušil Jugoslavijo, je ponudil Mačeku, naj bo lutka-poglar "neodvisne Hrvatske" toda kmečki vodja je to odbil. Potem so pripeljali Hitlerju v službo Ante Pavelića, zagreškega odvetnika, ki je bil prej deset let Mussolinijev gost in plačanec Italije.

POSESTVO NA PRODAJ

Ugodna prilika se nudi rojaku v Johnstownu, Pa., kateri si hočejo kupiti vredno posestvo. Imam na prodaj hišo na 295 Boyer St. Zidana je iz opeke, v dobrem stanju in opremljena z vsem, razen s centralno kurjavo. Stoji na lepem prostoru, da bi jo nikdar ne prodajal, da me k temu ne silita bolezni in nesreča. — Ker jo bom dal za zelo nizko ceno, zato bi rad, da bi prišla v slovenske roke. Zato kdor iz med Slovencev se hoče poslužiti te prilike, naj nikar ne odlašaj in se takoj osebno ogleda: pri meni na 295 Boyer St., ali pa pisмено na Box 119 Stutzman St., Johnstown, Pa., da ne bo prepozno. — Andrew Tomec.

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah
Terezinka Polku
Na ploščah — valček. Str. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMERICA — Str. M 571
Za tuz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL INC.
463 West 42nd Street, New York

Tudi Pavelić je ponudil Mačeku sodelovanje, toda kmečki voditelj je vnovič odbil. Iz tega razloga je odšel v zapor.

Prav tako so tudi vsi vodilni člani hrvatske kmečke stranke odbili in niso hoteli sprejeti sodelovanja s Pavelićem in Hitlerjem. Dali so izreden primer vernosti idealom. Čeprav je bilo nekoliko manjših odpadnikov, Mačekova stranka, ki za njeno skoraj vse kmetstvo, ni dala nobenega vojnega Quislinga. Pooblašeni voditelji Hrvatske so raje odšli v zapore ali v prisilna taborišča, kakor pa da bi izdali svoj narod Hitlerjevemu in nacijskemu despotizmu.

Redko kdaj v zgodovini je mogoče najti lepši zgled vdanosti, kot jo je večina hrvatskega prebivalstva pokazala do svojega voditelja dr. Mačeka, ali dr. Maček do svojega naroda. Mussolinijev plačanec Pavelić je samosilnik med Hrvati. On ni le proti-demokrat temveč tudi proti-kmet; on je proti malemu narodu, proti kmečkim množicam; on je podjarmljenec Hrvatske in ne njen osvoboditelj.

Takoj, ko je Pavelić dobil oblast v svoje roke, je privedel skupine svojih pomagačev, ki jih je sveceno predstavil narodu. Skoraj vsak vodilni član je bil terorist iz Italije. Zares, teroristična pripravljenost je bila njihova edina kvalifikacija. Dobili so pravico biti "firerji" ljudi in žena "neodvisne Hrvatske" tako in zato, ker so se izkazali pri metanju bomb, streljanju in mučenju. Opisujoč svoje hlapce, se je Pavelić mnogo trudil, da poudari njihov inozemski "training."

Proti židom in prostozidarjem.

Medi prvimi Paveličevimi deli je bilo objavljenje iztreljenih židov in prostozidarjev. To politiko izvaja s strašno neusmiljenostjo. Po nacijskem zgledu je osnoval "Paveličevo mladino" in "ženske vstase." Organiziral je hrvatsko nacijsko stranko. Svojo državo imenuje "vstaška Hrvatska."

Zagreški listi poročajo od časa do časa imena nekaterih članov hrvatske kmečke stranke, za katere pravijo, da so pristopili k Paveličevim vstasem. Ni jasno, kako je prišlo do njihovega vstopa in kakšno so bili razlogi za to. Verjetno je, da je njihova večina bila prisiljena, nekateri pa; bi skoraj verjeli, so v nekakem navdušenju sprico osvobodnja iz "beograjske dominacije" in sprico tega, da imajo "svojo lastno" državo, storili tako. Ta nova stvar, da prvi v vsej zgodovini služijo neki svobodni Hrvatski, da razvijajo hrvatske zastave, uporabljajo hrvatski denar, korakajo v hrvatskih uniformah, kličejo hrvatskim športnim klubom, lahko primami Hrvate.

Če so bili mnogi od treh milijonov ameriških kolonistov l. 1776 primamljeni s pridivom svobode, je jasno, da ta pridiv lahko primami mnoge Hrvate, čeprav oni ne odobravajo ne Hitlerja, ne Pavelića. Prisotnost Mussolinijevih vojakov v celni nizi vasi in mest gotovo ne potrjuje vtis neodvisnosti. Razen tega je Italija prisvojila mnoge najboljše pokrajine. Pa vendar, navzlic sovražstvu Hrvatov do Italije, mnogi Hrvati beže v Italijo, da najdejo zavetje pred svojimi hrvatskimi "osvoboditelji", ker so okolnosti v "neodvisni Hrvatski" strašne. Tudi gospodarsko je "neodvisna Hrvatska" odvisna od svojih sosedov.

Robin Hood se čisto pojavlja.

Vsakdanje življenje je v Hrvatski vedno ograženo. Negotovost prevladuje. Nikdar se ne ve, kako bodo vlaki vozili. Kratka pot je postala nevarna dogodovščina. V vsakem gozdu se skriva nevarnost. Morajo se zasesti tudi po trga. Bonite eksplozivno v samemredišču Zagreba. Po planinah gospodarijo Robin Hoodi.

Zverniško ravnanje Paveličeve vlade z manjšinami prav tako razburja. Hrvatska je manjšinska država, a Pavelić skupaj s svojimi hlapci vedno govori, da bo iztrelil dva milijona duš. — Za dnem pi-

Nadaljevanje na 4. strani.

TRGANJE IN BOLEČINE V MISICAH

Hito pomoč dobiti s Pain-Expeller-om, čudovitim mazilom, ki ga rabijo tisoč. Vred 14 milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove dobljivosti. Zadržite pravi Pain-Expeller s Sidrom na skafiji.

PAIN-EXPELLER

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

To in Ono

Dan za registracijo moških v starosti 20 do 44 leta, je bil večeraj odločen. Registracija se vrši v ponedeljek, 16. februarja. Vsaki moški, ki je bil rojen dne 17. februarja, 1897 ali od tega dneva do dne 31. decembra, 1921 se mora ta dan registrirati. Izračunano je, da pripada približno 9,000,000 moških v ta razred.

Zatorej ne pozabite se registrirati dne 16. februarja, ako vam to velja. Nobeden ni izzet.

Pred kratkim je izšla knjiga "Two-Way Passage" izpod peresa znanega pisatelja Louisa Adamicja. Kritike so bile zelo pohvalne in vsestranske. Med drugimi se je tudi priglasila odlična in splošnoznana v literarnih krogih pisateljica, ki je rekla: "To je knjiga, ki bi jo moral čitati vsak Amerikane." Tako je rekla Mrs. Eleanor Roosevelt, soproga predsednika Združenih držav.

Finci so že sili vojne. Včeraj je Reuterjevo poročilo naznanilo, da je Helsinski list "Suomen Sosialidemokratti", poročal, da je zdaj najbolj primeren čas za prenehanje vojnih operacij. — Vidi se, da mali narodi, ki ječijo pod peto nacijskega, skušajo se otresti jarma v katerega so jih vpregli. Finske izgube v prvi in v drugi vojni z Rusijo so bile ogromne in ljudem je strašno zaradi pomanjkanja živil in drugih potrebščin. Iz poročil, ki prihajajo iz bojišč, je razvidno, da so vojne operacije na severu Leningrada skoro prenehale in da ni namen Fincev dalje se vjezati.

Rusija je že enkrat penudila roko v spravo, zdaj bo pa skorogotovo zahtevala boljše garancije za mir.

Glasišč rdeče armade "Rdeča zvezda" je na vrhu prve strani premenilo svoje geslo "Dblaver sveta, združite se" v geslo "Smrt nemškim vpadnikom."

Hitlerjeva Elitna garda potrebuje nove člane. — So bili časi, ko je bil vstop v vrsto garde zabranjen vsakemu, ki ni bil 100 odstotni prista fuderja in je tudi moral prestati ostro preiskavo glede svoje zvestobe v preteklosti. Sedaj ni več tako! Berlinski radio je sporočil, da vsak Nemeč, ki želi vstopiti v Elitno gardo, naj se kar oglasi pri policijskem uradu in bo sprejet.

Darovalci krvi! — Pokažite svojo zvestobo do svoje nove domovine s tem, da se navzoč na zborovanju v soboto popoldne ob 3 v Manhattan Opera House, 311 W. 34 St., New York City.

To zborovanje je bilo skleneno v namen, da se priporoča naseljenec, da darujejo svojo kri za ranjence v vojni.

Kri nabira Ameriški Rdeči križ, ki ima svoj urad v ta namen na 139 1. 36th St., New York, N. Y.

ZAPRTO SRCE

Če kdo po svetu živi z zaprtim srcem hodi. Prijatelj moj, po krivem Nikoli ga ne sodi!

Kdo ve, kako zagrenil Ta svet mu je veselje. Da upe je zaklenil V srce in prejšnje želje...

In to pomisli tudi: Kdor nima blaga, zlata, Izvestno se ne trudi, Da bi zaklepal vrata!

(Anton Funtek.)

Kratka Dnevna Zgodba

Idealist

Na visokem, z dragocenimi zavesami okrašenem oknu se je prikazal cvetoč obrazek. Gospodična Matilda si je ravno uredila jutranjo toaletto in se prišla k oknu navzhit svežega jutranjega zraka. Na njenih očeh je še ležal zaspanec, dasiravno je že stalo solnce visoko na nebesnem oboku.

V pisarni, ležeči na nasproti strani Matildinega doma, pa so že davno drsela peresa po gladkem papirju in praktično Resnik si je že drugič krepkel želodec, takrat z nelegitimirano kransko klobaso.

Ko se je pa prikazala na oknu gospodična Matilda, je bilo Resniku takoj ugodneje in ker je gledala gospodična ravno na njegovo mizo, je hitro popravil svoj predložek v predal.

Ravno se je pripravil Resnik da si vzame nekaj prostega časa in ga uporabi za opazovanje lepe devojke, ko stopi kraj njega mizogledni predstojnik z nekimi akti. To je bilo Resniku najmanj všeč. Čutil se je v svoji službi v resnici ponižanega, zlasti, ker mu je predstojnik z živimi gestami kazal, kako mora biti to in ono. Resniku se je zdelo, da gospodična Matilda vse razume, kar govori predstojnik in hudo se mu je zdelo, da s tem pade njegova veljava zelo nizko. Prav zadovoljen je bil, ko se je predstojnik vrnil zopet na svoj mehki sedež.

Tri mesece je še posedal Resnik na tem svojem mestu in upiral oči v nasprotno stran, kjer je stanovala lepa Matilda. Poznal jo je že prej, saj je bila iz znane meščanske rodbine in priznana lepota. Videl jo je često v gledališču in na izprehodu, a dokler ni prišel v to pisarno, si ni upal povzdigniti oči do nje. A tu se mu je zdelo, da ima že več pravice. Če bi prišel enkrat tako daleč kot njegov predstojnik — in to pot je imel — potem bi se tudi Matilda lahko zadovoljila z njim. Zato je zidal gradove v oblake bodočnosti in iskal prilike, kako bi se približal in seznanil z Matildo. Že dalje časa se mu je dozdevalo, da se njeno oko rado ustavlja na njegovem oknu in videl je celo, da ga je nekdo skrivoma opazovala z daljnogledom. Takrat si je Resnik po dolgem času popravil brke, bil je namreč še popolnoma študentovski, bolj na zanikrnost merečih navad, naredil je zelo zamisljen obraz in prizgal si je celo cigareto, dasiravno je predstojnik že nešteto krat opomnil, da ne more duhati dima navadnih cigaret. Resnik se je sicer takrat delal zelo zamišljenega v knjige, a v resnici je videl vse kaj dela njegov lepi vis-a-vis. Dognal je, da je Matilda gledala ravno nanj in od takrat ni imel več mira v srcu.

Še tisti večer jo je srečal na promenadi in njegovo oko se je mudilo dalje časa na njeni lepi postavi kot navadno. Kmalu se je okrenil in ušel za njo in njeno tovariško. Trikrat sta se srečala oni večer in Resniku se je vselej zdelo, da ga njene oči izprašujejo, kako dolgo bo še čakal z odločitvijo.

Drugi dan je pogledoval do enajstih v njeno okno, a nje ni bilo. Okno se je sicer odprlo, a na njem je stonela samo sčarica. Tudi popoldne je zastoj čakal. To je bil zanj najhuši dan v pisarni. Baje bi bil videl, da ga predstojnik za zajtrk, kosilo in večerjo po trikrat ozmerja. Različne sklepe je delal, zakaj ni bilo Matilde na spregled.

Drugi dan je šele izvedel za pravi vzrok. Matilda je prišla k oknu obvezana, znane, nje, da se je prejšnji dan kaj preludila in morda celo zaradi njega, ker je hodila predolgo po vetru.

Resnik je iskal vedno priliko, kako bi se seznanil s svojim idealom. Spoznal je na njenem vedenju, da bi ne bil odklonjen. Saj ni bil napačen fant, tega si je bil svest, le neka lenost je še ležala na njem, sled rečnih študentovskih let, ko ni imel prilike da bi se očiščil v boljši družbi.

Prilika, da se seznanil z Matildo, se mu je kmalu tudi nudila. Ljudi je prijatelj in ta prijatelj zopet znanca, ki je zahajal k Matildinim staršem. Bil je ta človek tvegave v trgovski zvezi z njenimi stvarmi. Neko nedeljo so se slučajno sešli vsi trije na izprehodu in krenili skupno na bližnji hriček. Vračaje se domov, so došli Matildine starše. Z njimi je bila tudi Matilda in njena mlajša sestra. Ko sta se imela trgovca marsikaj pozvori o gospodarskih zadevah, so sli skupaj proti mestu. Resnik je bil tedaj predstavljen Matildi, ki se je pa takoj prvi hip vedla popolnoma hladno proti njemu. On je pričakoval, da bo vse drugačno to svljenje, a se je v svojih sanjah tako bridko varal. Misli je, da bo zardela Matilda, pred njim in da bo žarel njen obraz blaženosti — a je zardel on in z mračnim obrazom stopal poleg Matilde.

Pričakoval je, da bo tekom pogovora omenila, da sta si že stara znanca, a čaka je zaman. Na vse je navedel pogovor, tudi na pisarno — a vse zaman. Ker se je imel Matildin oče s svojim tovarišem še marsikaj pogovoriti, ga je povabil na stanovanje na čaj in z njim tudi njegovo družbo.

Resnik se je hotel opravičiti, da ima doma še nekaj opravila, a tedaj se je vendar oglašila Matilda, rekoč:

"Ker ste prišli do sem, pojedite vendar še malo z nami." Šli so v salon, v kakršnem je Resnik še malokdaj sedel. Tako tuje se mu je zdelo v tem prostoru in spoznal je, da bi se tu ne znal gibati.

Komaj so sedli, že je nekdo potrkal in v sobo je stopil mlad človek, ki so ga trgovčevi sprejeli zelo prijazno. Predstavili so ga družbi kot uradnika iz bližnjega mesta.

Resnik je opazil takoj prvi hip, da sta govorila z Matildo nenavadno prijazno in to ga je zelo neprijetno zadelo. In kako je znal govoriti ta človek! Vso družbo je zabaval in pozornost vseh je bila obrnjena nanj. Resnik mu je zavidal srečo, ki jo je podelila le redkim narava.

Sedaj je opazoval Resnik, kako pomanjkljiva je še njegova zunanost proti tem ljudem. Kupoval si je pač vse različne knjige in naročal časnike, tako da mu je komaj še ostajalo za najpotrebnejšo obleko. Novi njegov znanec je bil pa obleden po najnovejši modi in obleka mu je tako pristojala kot mlademu častniku paradne uniforme. Če je primerjal svojo obleko njegovi, ga je postajalo sram, kaj si bo mislila Matilda. "Denarja nima, kmot je, si bo mislila" je govoril v srcu.

Sedaj je prinesla Matildina mati čaj. Sedli so okrog mize, tako, da je bila Matilda v sredini med Resnikom in njenim kavalirjem.

Ko so pili čaj, je Resnik opazil, da je z Matildinega naročja padel na tla listek. V trenutku se ni zavedel, kaj naj bo to, a zadelo se mu je, da je padlo Matildi najbrže ponevedoma na tla. Sklonil se je tedaj in hotel pobrati, da bi naredil s tem malo uslugo. A v tem trenutku, ko je posegel z roko na tla, je že začutil na roki pritisk Matildinega čevlja, tako, da niti roke ni mogel za hip umakniti. To je trajalo par sekund, a ničče ni tega opazil, razun Matilde same.

"Kaj vam je padlo?" je rekla Matilda vznevoljena in srepo pogledala Resnika.

"Pardon, gospodična, mislil sem..." naprej ni izgovoril, ampak odtegnil je roko, ker je gospodična za hip odjenjala.

Ta neprijetna epizoda je Resnika spravila v resnično zadrego. Zdaj je spoznal, da je bil listek namenjen samo njej in da ni bilo prave, ker je iz vlačivosti segel po njem. To je ostalo sicer neopaženo, pač pa je družba takoj nato opazila, da je Resnik polil čaj po prtu. Matildin oče, ki je bil takrat ves čas delal iz tega neslane razpake.

Vse to neizgode so spravile Resnika v slabo voljo. Kako drugače si je predstavljal oni hip, ko bo prvič prišel v dotiko z lepo Matildo. A zdaj so bile vse lepe sanje uničene.

Ves nezadovoljen se je vračal tisti večer domov.

Nekaj let na to, Resnik je že davno pozabil na svojo prvo platonsko ljubezen. V tem času je postal on predstojnik pisarne v manjšem pokrajinskem mestu.

Mrzlo zimsko popoldne je prišel k njemu mlad človek s prošnjo, da bi bil sprjet k njemu kot pisar. Resnik je začen den spoznal v prošlen nekdanjega oboževalca Matilde.

Izprašal ga je natančno, o njegovih razmerah, če je oženjen, koliko otrok ima itd. Hotel je tudi imena in starost otrok in ime žene izvedeti.

Tedaj je spoznal, da je ta mostolovec poročen z Matildo. Bridko mu je postalo pri sreci.

Kaj dela mornarica?

Ojača, popravlja, spremlja, zasleduje sovražnika in se pripravlja na napad.

Spisal H. W. BALDWIN

(Prevedeno in izdano po vladnosti "N. Y. Times" od Common Council for Amer. Unity.)

Ko so Japonci počasi pritiskali proti Manili in japonske prevzorne ladje so nadalje izbljuvale vojake in zaloge na obali otoka Luzon, se je pozornost občinstva osredotočila na vprašanje, kje je in kaj dela mornarica Združenih držav.

Vzklík "Kaj pa dela pravzaprav naša mornarica?" dostikrat v spremstvu kake kletve in dostikrat ob popolnem nezumevanju vloge, ki jo mornarica igra v moderni vojni — se je slišal iz ust mnogih ljudi tekom preteklega tedna, ko se je razvijala bitka okrog Manile.

Razdvojeno brodogradnjo.

Treba vpoštevati razne činitele, po navadi nejasno pojmovanje, ki komplificirajo naš mornariški problem. Najprej, stvar je ta, da mi začenjamo to dvo-oceansko vojno steno, kar je eno-oceanska mornarica. Da zadostimo potrebam spremljevanja na Atlantiku, da preprečimo mogočnosti prožnje s strani bojne ladje Tirpitz, sesterske ladje Bismarck in dveh nemških ladij, letališč, in da zagotovimo stalno zalaganje — one trdnjave, ki je Velika Britanija. Premestili smo začetkom preteklega leta velik del naše mornarice na Atlantik in tako razdelili našo mornariško silo med dva oceana skoraj pol in pol.

To počenjanje je bilo koristno na Atlantiku. Od meseca septembra, ko je mornarica dobila povelje "Ustredi, čim zagledaš" in je začela spremljevati prevozne ladje, se je poatljanje ladij s strani Nemcev skretilo in nemška protiblokada je bila vsaj zaenkrat preloščena.

Da se to doseže, smo morali pa sprejeti dejstvo mornariške inferiornosti napram Japoncem na Pacifiku. Naše mornariško razmerje na Pacifiku je bilo še nadalje skrbno v sled neukovitega napada Japoncev na pacifično brodogradnjo pri Pearl Harbor. Mala azijska flota ob

ko je nalašč vse to pisal na listek papirja, samo, da bi izvedel vse podrobnosti.

Naročil je mlademu možu, naj vložijo prošnjo in obljubil mu je, da jo bo podpiral.

Filipinskih otokih ni bila nikdar namenjena za drugo, kot za nadlegovanje in zasledovanje sovražnika; pričakovalo se je, da povzroči Japoncem čim več mogoče škode, ali se ni nikdar pričakovalo, da bi mogla preprečiti izkrcanje Japoncev.

Očitno vzele je nekaj časa in vzame še več časa, da se poglavito pacifično brodogradnjo, nastanjeno pri Hawaii, popravi in reorganizira po japonskem napadu dne 7. dec. Več kot trije tedni so minili od onega napada; vendarle admiral Ch. A. Nimitz, novi poveljnik brodogradnjo, je še le te dni prevzel poveljstvo.

V preteklih tednih so mnoge enote brodogradnje vporabile čas s popravljanjem; nekatere naprave v luči Pearl Harbor je bilo treba popraviti. Mnogo izmed ladij, nastanjenih v Pearl Harbor, je gotovo začelo takoj poiskovati japonske ladje-letališča, ki so nosile aeroplane, kateri so izvršili napad; druge ladje so bile brez dvoma zaposlene s patroliranjem proti podmornicam. Ne katere ladje so bile porabljene v to vrsto tudi ob zapadni obali, kjer se je že prej pogovarjala o prisotnosti japonskih podmornic, druge ladje so bile bržkon: takoj pridržane za službo spremljevanja prevoznih ladij.

Predsedki časa so važni činitelj.

Seveda je mogoče, da so nekatere ladje, ki so bile na Atlantiku ob izbruhu vojne, bile odposlane na Pacifik, ali, da so odplule z Norfolka že dne 7. decembra in potovale ob stalni brzini 17 vozlov, vzelo bi 16 dni, da dosepejo v Hawaii.

In da so odposlali ladje, ki nosijo aeroplane, s povsem montiranimi aeroplani na krovih, za prevoz v Daljni Istok, ali pa tovorne ladje z aeroplani v zabojih, in to kmalu po napadu 7. dec. odpotujejo iz San Franciscia in namenjene v Singapur ter spremljevale od varujočih bojnih ladij, ki voznja vzela približno 30 dni ob povprečni brzini 15 vozlov ob progi mimo Honolulu, Samoa in severni obali Avstralije do Torres ožine in Singapora.

Ti odmori časa označujejo našo drugo težkočo v vojni na

KUPUJTE

DEFENSE BONDS in STAMPS

morju. V zapadnem delu Atlantika in v vzhodnem delu Pacifika mi operiramo ob "notranjih linijah" namreč ob krajših linijah kot naši sovražniki, ali, da pridemo do druge polovice obeh oceanov, se moramo raztegniti do bližnje trdnjave naših sovražnikov. Razdalja — zlasti na Pacifiku — je ogromna in delo spremljevanja s strani mornarice ni na tem oceanu nikake predhodne primere.

Pa vendarle je spremljevanje sedaj daleč bolj važno kot kakšni dramatični ali riskantni vpadi daleč od naših postojank proti japonski mornariški sili. Klajti, ako naj se drži Singapur, ako naj Filipine dobijo prilžnost za ugodno borbo, moramo vzdrževati stalni pritok ojačanj in nadomestjanja vojnih snovi ter ljudi, potujočih tja čez velike razdalje največjega oceana na svetu.

Dalekosegači bombniki bodo morda končno v stanu preleteti del te proge — bodisi čez Pacifik ali čez Atlantik in Indijo; dvomljivo pa je z ozirom na japonskaasedenja, da je to danes mogoče. In aeroplani in vsa druga bojna sredstva morajo enostavno biti prevažana po ladjah. Mornarica pa mora spremljevati te ladje, naložene s proizvodi "arsenala demokracije" tja do Daljnega Istoka in tudi očuvati te same ladje, ko se vračajo domov, naložene s strateškimi surovinami.

Pacifična flota, ki je tako daleč od Japonske, ki se še reorganizira po napadu dne 7. decembra in se ukvarja s tolikimi raznimi nalogami in ki zlasti nima primerne postojanke razen Singapur, blizu bojišča na Daljnem Istoku, ni sposobna voditi sedaj kakve večji napad proti Japoncem.

S časoma vpadi potem aeroplanov z ladij in potem podmornic bodo mogoči in se bržkon: bodo izvršili, ali počasno napredovanje morskotopne ekspedicije napram zapadu, ki zahteva postopno zasedenje otočnih postaj, bi potrebovalo absolutno superiornost na morju in v zraku in mesec ali leta skrbnega pripravljanja. Ekspedicije tako junaških obsegov se ne morejo začeti v enem dnevu.

V Daljnem Istoku onih malo naših ladij, nastanjenih ob Filipinah, stoji nasproti tretji največji mornariški sili na svetu. Ob izbruhu vojne imeli smo precejšnjo podmorniško silo v azijskem brodogradnjo — mnoge so bile nove podmornice s sijajno opremo in dobro izurjenimi moštvi. Njihovi uspehi so bili dosedaj nekoliko razočarajoči, zlasti ako jih primerjamo z onimi nizozemskih podmornic in zrakoplovov.

Moramo pa zapomniti si, da naše podmornice operirajo v vodah, kjer japon. ladje mirgajo in kjer obstoje stalna pretirna napada z zraka; to pomenja, da se po dnevu morajo držati pod površino — dostikrat preči globoko pod površino in da se smejo vzpenjati le po

Note

PIANO, HARMONIKO ali KLAVIR

SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEHLJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka)
BAČICA
MLADI KAPETANE
KO PTIČICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ
POJDI Z MENOJ
DOL S PLANINE
GREMO NA STAJERSKO
STAJERIS

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:
Naročite pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

noči. Nizezenci se do sedaj niso morali proti taki preteži ni zračni superiornosti boriti.

O eni stvari pa moramo biti zagotovljeni — naša mornarica ne spi. Moramo pač čakati, da se uspehi njenega delovanja bodo razvijali počasi, ali na zdrav način, namesto takoj in le tuptam.

RAZPRODAJA SLOVENSKIH KNJIG po zmerni ceni

Po 50c zvezek

Andrej Ternovec (Ivan Albrecht)
Bisajna Velikga Vojvoda (Frank Heller)
Bela noči mali junak (Dostojevski)
Filozofska zgodba (Aloje Jiranek)
Kaj se je Makar sanjalo (V. Korošnik)
Na različnih potih (Franc Frisch)
Peter Pavel Klavar (Dr. I. Pregelj)
Pravica kladija (Vladimir Lesnik)
Slika Doriane Gray (Oscar Wilde)
Verpe duše v vseh (Prosper Mirione)
Zapiski iz mrtvega doma (A. M. Dostojevski)

Po 70c zvezek

Do Orlinda in Bitolja (Ivan Melik)

Po 75c zvezek

Belfegor (Artur Bernede)
Po strani klobuk (Damiel Felgel)
Zlati Pantar (Simeleir Gluck)
Kdeca Megla (O. R. Frich)

Po \$1 zvezek

Ugrabljeni milijoni (E. G. Seliger)
Veridicus (Pater Kajetan)
Sivko (E. S. Thompson)
Rudarska balada (Marija Majdencar)
Prigodbe čebelice Maje (Waldemar Bonello)
Pirginski otok (Anatole France)
Pisane zgodbe (Janko Kac)

Po \$1.25 zvezek

Skrivnostni študent (Pavel Koller)

Po \$1.50 zvezek

Zlota in kazen (R. M. Dostojevski)
Tigrarj sabje (Nayrice Lablanc)
Kristof Dimne (Jack London)
Misterija (Gustave le Rouge)

Po \$2.50 zvezek

Vitajeva repatica (Vl. Levstik)

Naročite pri:
KNJIGARNA
SLOVENIC
PUBLISHING CO.
216 West 18th Street,
New York, N. Y.

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERICLO. Semavil dr.

F. J. Kern. Vezan. Cena \$2.00

BODOČI DRŽAVLJANI ali narodi knjižice —

"How to become a citizen of the United States".

V tej knjižici so vse pojasnili in kako ni za naseljenca. Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Du-

lar. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50

Zelo koristna knjiga za vsakega živinozdravnika; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

GOVEDOREJA. Spisal R. Leggart. 142 strani.

8 slikam. Cena \$1 —

KNJIGA O DOSTOJNEM

VEDENJU. 111 strani. Cena 50c

MLEKARSTVO. Spisal Anton Ferc. 3 slikami

188 strani. Knjiga za mlekarka in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena 50c

ORBITNO KNJIGOVODSTVO. 268 strani. Vez...

Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter klesarstvo.

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer.

163 strani. Cena \$1 —

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani.

Cena 25c

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street
New York, N. Y.

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN.

3

"Ali grofica! Zrl sem v vas samo žensko, ki jo ljubim, vlačuga ali grofica, v tem oziru je to vse eno. Ali morem zato, da me je omanilo vaše divno telo? Ženske kaj hitro in rade odpuščajo ljubzenske zablode."

Ponosno vzravnan in blede je stala grofica pred njim. "Zbogom, cesarska visokost. Nočem vam zameriti greha enega trenutka. Vi ste strasten človek in jaz sem v vas zrla več, kakor ste v resnici. Tako pada del vašega greha tudi name. Vi ste napadeno razumeli mojo naklonjenost in moje simpatije. Pozabiva na ta dogodek in odpustiva si protistransko. Zdravstvujte!"

Še enkrat je poskušal, da bi jo pridobil zase. Celo v njeni jezi, v njenem ponosu se mu je zdela zapeljivo lepa. V svojem pohotnem nagonu je kar koprnel za njo.

"Grofica, imeli ste vzrok biti užaljena; misleč na ljubico sem pozabil na damo. Toda tudi vi, grofica niste brez krivde. S pogledom in besedo ste kazali, da niste ravnodušni napram meni. Zato me sedaj vaš odpor boli in pušča v meni uničene nade. Gročil sem v svoji strasti, vaša pa je krivda, grofica, da ste vzbudili v meni to strast. Ako ste čutili enkrat v sebi ljubezensko čustvo zame, čemu sedaj ta odpor, ta čustvena hladnost? Kaj sem zagrešil, da sem zaigral vašo nagnjenost?"

Grofica Sztaray je zrla nanj z brezizraznim pogledom, kakor da bi ne razumela njegovih besed. Nato pa je stisnila svoje sence v roke.

"Nehajte, visokost, nehajte! Vaše besede ne morejo nič spremeniti na tem, da sva bolj oddaljena drug od drugega, kakor kdaj prej. Med nama stoji visoka stena, ki naju loči. Nekaj kakor leden dih veje od vas in mi povzroča samo grozo."

Ko je tako pred njim stala, tresoč se v duševni razburjenosti, in zrla nanj z velikimi očmi, se je pojavilo v njegovi notranjosti neznano neprijetno čustvo, ki mu je zadušilo ves preje tako razpaljeni žar strasti. V negotovosti je vprašal: "Stena, ki naju loči, stoji med nama, grofica? Ne zavedam se, kaj bi naj bilo."

Tresoč se od groze je zaklicala: "Svečeniško prokletstvo, svečeniško prokletstvo! Vi ste proklet in zavrnjen, visokost! Duhovniško prokletstvo je na vas. Božja roka ne bo nikdar milostljiva."

Nadvojvoda je ostrmel. Tako neposreden in strašen je bil nastop te ženske, da mu je v presenečenju zastala beseda. Držal se vedno roke na sencih in zroč skoraj z blaznim pogledom na nadvojvodo, je grofica nadaljevala:

"Proklet ste, visokost! Proklet vi in vaša rodbina. Radi vas razpade država in bo uničena dinastija. Samo knežji ime imate, ne pa njegov duh in njegovo dišo. Zavrnjeni ste, kaj hočete od mene? Ako sem vas kdaj ljubila, svečeniško prokletstvo je umorilo to ljubav."

Opotekla se je in skoraj padla v širok baržunasti naslanjač ter mu z roko dajala znak, naj jo že vendar zapusti. Neodločen, s stisnjenimi ustnicami je stal nadvojvoda sredi sobe. V pojavu grofice je bilo nekaj, kar je v njem vzbujalo grozo. Spomin na srečanje z duhovnikom mu je bil neprijeten, dasi ni napravil nanj niti najmanjšega vtisa. Da je grofica v svojem praznovornem nagonu odklanjala njegovo ljubezensko snobitev, je bila pač najhujša posledica vsega dogodka. Bil je nespameten, da ni čaka na ugodnejši trenutek. Sedaj je bilo prepozno, da bi se umaknil, moral je počakati, da se mu ponudi druga ugodnejša prilika. Da bi se mu grofica, ki mu je preje dovolj jasno kazala svojo naklonjenost, še sedaj popolnoma odpovedala, na to ni mislil, to se mu je zdelo popolnoma nemogoče.

Molče se je priklonil. "Mislim sem, da bo slovo bolj prijazno, grofica. Uvaževati hočem vaše duševno razpoloženje, zato pravim: Na svidenje!"

Ko je stopal po stopnicah dol na dvorišče, da se vsede v voz, je jezno škripal z zobmi.

"Histerična ženska, pride čim, ko te ozdravim od takšnih kapric."

Ko je kočija v naglem diru drdrala preko prašne ceste, je vprašal adjutanta, ki mu je sedel na levi:

"Kaj pravite o grofici grof Wolkenstein?"

Častnik je ravnodušno priponil:

"Polnokrvna ženska, najzvičajnejšega temperamenta, cesarska visokost, kakor vse Madžarke. Toda njena strastvenost se mi zdi kakor bleščeč žaromet, ki se takoj razprši. Bolj mi ugajajo nemška dekleta s svojo pristno, vztrajno, srčno toplo. Jaz nimam nobenega nagnjenja za eksotične ženske."

Nadvojvoda je nagubanil čelo.

"Vi ste čudak, Wolkenstein. Okostenel samec ste, ki se mu ne more očitati niti najmanjšega greha. Kakšno sodbo izrekate o ženskah? Pa nekaj vam povem: Jaz imam eno izmed nemških žena, ki jih vi tako povišujete. Pristne, srčne vztrajne toplote nisem našel pri nji."

Nadvojvoda se je zakrohotal in ni opazil, kako so pod plavimi adjutantovimi brki jasnno zatrepale ustnice, ki so jih trdo stiskali bleščeči zobje. Vitka, a močna roka je krčevito zgrabila za ročaj ob snblji. Njegov glas je donel spremenjeno, skoraj grozeče, ko je odvrnil:

"O njeni cesarski visokosti gospe nadvojvodinji pač ne smemo rabiti takšnih pripodob. V svoji ženski časti pač stoji previsoko, da bi jo mogli imenovati pri takšnih prilikah."

Nadvojvoda je bil še vedno pri najboljši volji.

"No, no, Wolkenstein, nikar ne igrate tako užaljenega kavalirja, sicer bi moral misliti, da ste zaljubljeni v mojo ženo. Hotel sem samo ugotoviti popoln nedostatek srčne toplote in v to sem kot srčen soprog tudi upravičen."

"Cesarska visokost, ali mi dovolite ponižno pripombo? Nisem hotel spravljati v razgovor knežinje marveč hotel sem samo označiti mnava razpoloženje gospe grofice. Grofica Aranka Sztaray se semtertja vede, kakor kakšna koketa."

(Nadaljevanje.)

Department of Justice

Generalni pravdnik Francis Biddle je ravno izdal sledečo izjavo glede nameščanja inozemcev v privatnih industrijah.

Pred dvema tednoma je justični department izdal poziv na državne in lokalne izvršitelje zakona ter na splošno občinstvo, naj pomagajo doma varovati svobode naše dežele, za obrambo katerih se naša dežela sedaj bori, s tem da obvarujejo civilno svobodo našega lojalnega in državljanstva prebivalca. Odziv na ta poziv je bil vzpodbujen — odseval ni skoraj nič histerije in onega nasprotstva napram inozemcem kot takim, ki je tako pokvarilo naš rekord za časa prve svetovne vojne, in pripravljalnost, da so poklicani federalni oblasti pristopili k problemu, da ravnajo z onimi nelojalnimi ali izdajalnimi elementi, državljanji ali inozemci, če jih je še kaj...

Preostaja pa še vedno resen problem, pri katerem je treba imeti našo veliko svrhu stalno pred očmi; to je problem zaposlovanja inozemcev v privatnem zaposlovanju. Ne moremo predstavljati si bolj kratkovidnega, škodljivega ali neameriškega ravnanja v tem času, kakor izključevanje nedržavljanov od poštenega privatnega služstva. V prvi vrsti, to je jako učinkovit način, da se rodi nesloga, da se prelomi vera napram ljudem, ki so prišli v Ameriko kot zavetji svobode in pravičnosti. Takto počenjanje je popolno zanimanje naših ameriških institucij, naših svobod in načel, na katerih je bila ustanovljena naša demokracija. Zato, moram reči, da na znanje justičnega departmenta je prišlo mnogo slučajev, ko so delodajalci odpuščali delavce radi kake površne "sunmije", da utegne biti nelojalni inozemec ali celo, ker imajo "inozemsko doneka ime". Rad bi opozoril take delodajalce, da izmed vsega našega nedržavlanskega prebivalstva od skoraj 5,000,000 le manj kot 3000 jih je oblast smatrala za nevarne miru in varnosti Združenih držav. Te inozemce so federalne oblasti vzele v svojo skrambo.

Rad bi tudi opozoril take delodajalce, da mnogi izmed onih inozemcev, ki so jih odpuščali, imajo sedaj svoje sinove v naši vojski ali mornarici. Izmed

onih, ki so umrli, boreč se proti izdajalskim napadom na Manito in Pearl Harbor, bili so možje, katerih ime je bilo Peterson in Wagner in Monzo in Rossini.

Izključiti inozemce od služstva, je kratkovidno in škodljivo. Naša dežela potrebuje sedaj izurjenost in službo zdravega državljanja in lojalnega človeka, državljanja in inozemca, in odjemati deželi priložnost njihove službe, je gospodarska izguba in bedast pregrešek.

Zdi se, v tej zvezi, da prevladuje nekoliko mnenje, kar se tiče stališča, ki je zavzela federalna vlada in kar se tiče dolež federalnih zakonov z ozirom na zaposlovanje inozemcev. Kar se tiče prve točke, je izrečno stališče federalne vlade, naj ne bo nikakega diskriminiranja ali zapostavljanja v zaposlovanju inozemcev v obrambnih industrijah iz razloga plemenitve, vere, barve ali narodnostnega izvira.

Kar se zakona tiče, imamo le eno omejitev; v slučaju tajnih, zaupnih ali omejenih kontraktov in v slučaju kontraktov za sestavino in priključno aeroplanov, si more delodajalec zagotoviti dovoljenje s strani dotičnega načelnika federalnega departmenta, ako hoče vzeti v službo inozemce. Vojni in mornariški department sta ustanovila redno postopanje za reševanje takih prošenj in sta ugodila istim na tisoče. Ob tej priliki naj bo tu omejeno, da razmeroma jako malo teh prošenj za zaposlitev inozemcev ni bilo povoljno rešenih, niti ne v zaupnem delu.

Ni drugih federalnih zakonov, ki bi omejevali zaposlovanje inozemcev s strani privatnih delodajalcev v narodnih obrambnih industrijah in seveda ni prav nikakega federalnega zakona, ki bi zabranil zaposlovanje tujerodnih ameriških državljanov v kateregakoli narodnostnega izvira.

Ni na svetu nikakega razloga, zakaj ameriška industrija ne bi dajala delo lojalnim ljudem inozemcem ali tujerodnim Amerikancem; pa tudi ni nikakega morečega opravičevanja za odpuščanje takih zaposlenecv. Federalna vlada tako diskriminacijo in urno po-

življa vse delodajalce, naj ne ravnajo tako.

Vojna ogroža vse civilne pravice; res je, da smo imeli vojne tudi prej in so naše osebne svobode jih preživele, ali imeli smo čase surovega zlorabljanja, ko je histerija in sovraštvo in strah planil kvšku in ko so manjšine trpele nezakonite in krute zlorabe. Vsak človek, ki mu je mar za svobodo, za vlado po zakonu — in vsa svoboda temelji na pravičnem izvrševanju zakona — mora boriti se zanj za drugega človeka, s katerim se ne strinja, za pravico manjšine, za boljše priložnost neprivilegiranih ljudi z isto vztrajnostjo in strasjo, s katero bi se boril za svoje lastne pravice. Ako nam je mar za demokracijo, nam mora biti mar zanj kot nekaj, kar velja tudi za druge, kakor za nas; da, tudi za inozemce, za Nemce, za Italijane, in Japonce, za one, ki so z nami, kakor tudi za one, ki so proti nam. Kajti Bill of Rights ne štiti le ameriških državljanov, marveč vsa človeška bitja, ki živijo na naših ameriških tleh, pod našo ameriško zastavo. Pravice Anglo-saksonov, Židov, Katoličanov, Črncev, Slovanov, Indijancev — so vse enake pred zakonom.

Vse to moramo stalno imeti pred očmi in se dosledno moramo ravnati — seveda, ako zares ljubimo pravičnost, in ako zares ertimo bajonete in bič in puško in ves gestapovski način ravnanja s človeškimi bitji.

"OSVOBODITELJI" MONO-POLIZIRAJO "NEODVISNO HRVATSKO."

(Nadaljevanje z 2. str.)

šejo in tiskajo, da bodo uničili vse, ki niso Hrvati. Večina naroda take nestrpnosti ne odobrava.

Razen tega so listi polni pozivov, s katerimi vabijo delavstvo v Nemčijo. Hrvati tudi hujskajo, naj gredo v Rusijo ubijati svoje slovanske brate. Življenje je drago, mnoga imetja so zaplenili, zapiranje se vrsti dan za dnem in opaža se mnogo prisilnega dela. A zemlja je zelo majhna. Dve uri na zahod, dve uri na jug in na meji ste. Skoraj vsaka cesta se zdi zaprta in nevarna.

Filmov še ni mnogo, a skoraj vsi so samo nemški in vojaški. Kupuje in prodaja se še, a vse stvari so stare. Časopisi se zde kakor navadne. A zdi se, da so omejeni samo na malo in osovraženo pokrajino. Na vsaki strani razglasajo svobodo, a nikdar niso zaporili bili bolj polni, nikdar ni bilo več orožnikov po ulicah. "Neodvisna Hrvatska" kliče vse radijske postaje, a desetletja niso tuji imeli toliko nadzorstvo nad vsakim dogodkom hrvatskega javnega življenja.

Pol stoletja so bili Hrvati vzpodbujani, naj spoštujejo in sedaj jim pripovedujejo, da je vredna samo prezira. Tisoče in tisoče svojih rojakov imajo v Ameriki, ljubili so Ameriko kot svojo obljubljeno deželo, a sedaj jim sporočajo, da je Amerika med najslabšimi kraji na svetu, z nekim neispisljivim predsednikom, lažno vlado in samo s tremi dobrimi senatorji: Wheelerjem, Clarkom in Nye-jem.

Plemenitost in blagost ste se umaknili, stara dobrotnost Slovana je zadušena, sladke ljubavne pesmi so umolkile, srd in krutost se poveljuje, mučenja in ubijanja v množicah se vrste, zvoki korakanja in bojev odmevajo po zemlji, dobre besede so izgubile svoj pomen in dobra srca možnost javnega izražanja. Malo je krajev na svetu, kjer je tako malo svobode kot v "neodvisni Hrvatski."

Zopet sprejemamo naročilo za to zanimivo knjigo.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Zopet sprejemamo naročilo za to zanimivo knjigo.

TIBET DOBI ELEKTRIKO.

Za prestolnico Tibeta, mesto Lhaso, ki leži 3630 m visoko, je nastopila z ustoličenjem novega dalaj lame nova doba. Sedanjemu dalaj lamu je sicer komaj pet let, vendar njegovi zaščitniki že skrbijo za to, da se Tibet usmerja po sodobnih vidikih.

Najnovejša odredba, ki se ji lahko pripiše revolucionaren pomen, je določba, da dobi mesto Lhasa električno razsvetljavo. Kaj to pomeni, lahko razume samo tisti, ki ve, da je pomenila elektrika v Tibetu do danes peklenko Satanovo delo. Ljudje so se je silno bali.

Prva karavana, ki nosi 180 zabojev materiala za elektri-

ne instalacije, je že odrinila na pot v Lhaso. Napotila se je iz Delhija preko Indije v Tibet. V zabojih je material za majhno elektrarno, za katero so napravili načrt angleški inženirji ter jih je odobril najvišji tibetski lama.

Transport se pomika po gorskih stezah do 4000 m visoko. Po teh potih lahko hodijo samo nosači z mezzji. Stroje in naprave so morali zategadelj razdeliti na najmanjše tovore. Montažo bodo izvršili v Lhasi angleški strokovnjaki, elektrarna pa bo začela obratovati šele čez dve leti. Najprej dobi električno razsvetljavo palača dalaj lame, nato pa najvažnejši samostani.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v Clevelandu.

Cena — \$1.50

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 30

ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor 30

ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 30

Franc Venturini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 30

Ferdo Juvanc—IZ MLADIH LET, moški zbori 30

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 30

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica: Oj, moj Boci, je šov;
Kam mi, fantje, drev v vas pol-demo 20

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptičica na tuj gre; Soči; Moj očka ima konjička dva; Dobiv sem pl-someo; Slovo; Je vplnila luč 40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska) 20
Vse noč, pol potoci 20
Jurjeva 20
Hodi Mica domo; Kaj drugega hočem; Zdravica 20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrč: Po gradini 30

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg osnova je razvidno do kdaj imate plačano naročilo. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da sam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vsa prošnja, da skusite naročiti na pravočasno poravnati. Pošljite naročilo naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali jo kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ter so upravičeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročilo.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

OLORADO:

Pueblo, Peter Cullig.

Wausenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis: Frank Zupancič

ILLINOIS:

Chicago, J. Berča

Cicero, J. Fabian (Chicago, Otero in Illinois)

Joliet, Jennie Bamblich

La Salle, J. Spelich

Masontab, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, Math. Warlek

MARYLAND:

Kittimiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, J. Lukanich

Ely, Jos. J. Pesel

Eretech, Louis Goula

Gilbert, Louis Vesel

Hibbing, John Povše

MONTANA:

Roundup, M. M. Panlan

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Karl Stralich

Little Falls, Frank Made

Worcester, Peter Roda

OHIO:

Barberton, Frank Treha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar

inger, Jacob Resnik, Job. Stappis

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumb

Youngstown, Anton Elkalj

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar

Conemaugh, J. Bresovec

Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rupik

Export, Louis Jovančič

Farrell, Jerry Okura

Forest City, Math Kamin

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Imperial, Venice Palcich

Johnstown, John Polanec

Krapo, Ant. Tandolj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, Juna Zast

Pittsburgh in okolica, Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schilfer

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Alina, Fr. Shok

Sheboygan, Joseph Kankas

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauschar

Diamondville, Joe Rolten

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo

to, katere je prejel. Zastopnik togle

priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"